

A Győri Ítéltábla dr.Szendrei Kornél ügyvéd által képviselt felperesnek a Pintér és Szabó Ügyvédi Iroda által képviselt alperes ellen devizaszerződés érvénytelenségének megállapítása iránt a Győri Törvényszék előtt folyamatba tett perében Győrött, 2017.évi február hó 22.napján G.20.924/2016/9.szám alatt hozott ítélet ellen a felperes részéről 13.sorszám alatt benyújtott fellebbezés folytán meghozta a következő

í t é l e t e t :

Az ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyja.

Kötelezi a felperest, hogy 15 napon belül fizessen meg az alperesnek 10.000 (tízezer) forint fellebbezési eljárási perköltséget.

Az ítélet ellen fellebbezésnek nincs helye.

I n d o k o l á s

Az elsőfokú bíróság által megállapított tényállás szerint a peres felek 2008. február 01. napján jelzálogkölcsön szerződést kötöttek, melynek IV.2. c) pontja értelmében az alperesi bank akkor oldja fel a kölcsönt a zárlat alól, ha - egyéb feltételek teljesülése mellett - az adós felperes saját költségén a kölcsönszerződésből eredő kötelezettségeit tartalmazó, közjegyzői okiratba foglalt egyoldalú kötelezettségvállaló nyilatkozatot tesz, és ezen közjegyzői okirat hiteles kiadmánya - a bank által elfogadható tartalommal - a bankhoz beérkezik.

A megállapodás VIII.9. pontja szerint a bank által nyújtott kölcsön és járulékai mindenkor összegének megállapítása szempontjából a bank üzleti könyvei az irányadóak, kivéve, ha bizonyíthatóan tévesek.

A IX.3. pontban a felek a kölcsönszerződéssel összefüggő jogviták esetére a Pénz- és Tőkepiaci Állandó Választottbíróság 3 választottbírából álló tanácsának kizárólagos illetékességét kötötték ki.

A felperes 2008. február 01-jén dr. **Sz.P.** közjegyző előtt egyoldalú kötelezettségvállalást tartalmazó nyilatkozatot tett a .../O. számú közjegyzői okiratban rögzítetten, melyben kijelentette, hogy a nyilatkozat napján kölcsönszerződést kötött az alperessel, és az 1.pontban részletesen előadta a kölcsönszerződés lényeges feltételeit, az 5. pontban pedig elismerte, hogy köteles a kölcsönt havi részletekben - mely az esedékes időarányos ügyleti kamatot is tartalmazza - visszafizetni a bank részére.

A közjegyzői okirat 16. pontjában a felperes tudomásul vette a közjegyző tájékoztatását a közjegyzőkről szóló 1991. évi XLI. törvény 112.§-áról, mely szerint a bíróság végrehajtási záradékkal akkor látja el a közjegyzői okiratot, ha az tartalmazza a szolgáltatásra és ellenszolgáltatásra irányuló vagy egyoldalú kötelezettségvállalást, a jogosult és a kötelezett nevét, a kötelezettség tárgyát, mennyiségét (összegét) és jogcímét, a teljesítés módját és határidejét. Ha a kötelezettség feltételnek vagy időpontnak a bekövetkezésétől függ, a végrehajthatósághoz az is szükséges, hogy a feltétel vagy időpont bekövetkezését közokirat tanúsítsa.

A felperes keresetében az alperessel 2008. február 01-jén kötött jelzálog kölcsönszerződése IV.2. c) és VIII.9. pontja tisztességtelenségének megállapítását kérte, állítva, hogy előbbi a

18/1999.Korm.rend. 1.§ (1) bekezdés j) pontjába ütközik, mert a bizonyítási terhet a fogyasztó hátrányára változtatja meg, utóbbi pedig a Korm.rend. 1.§ (1) bekezdésének b) pontja alapján tisztességtelen, mert kizárólagosan a fogyasztóval szerződő felet jogosítja fel annak megállapítására, hogy teljesítése szerződésszerű-e.

Hivatkozott továbbá a IX.3. pontba foglalt illetékességi kikötés tisztességtelenségére.

Az alperes ellenkérelmében a felperes keresetének az elutasítását és perköltségben történő marasztalását kérte. Azt elismerte, hogy a Fővárosi Törvényszék 19.G..../2013.számon folyamatban volt eljárásban megállapította az általa általános szerződési feltételként meghatározott választottbírói kikötés tisztességtelenségét. Ezért az összes fogyasztóval kötött, és ugyanolyan tartalmú általános szerződési feltételt tartalmazó szerződésben alkalmazott választottbírói kikötés is érvénytelen.

A kölcsönszerződés IV/2.c./pontja tekintetében hangsúlyozta, hogy a feltétel érthetően és világosan került megfogalmazásra, és állította, hogy nem jelent olyan egyoldalú és indokolatlan előnyt számára, amely a kölcsönszerződéssel összeegyeztethetetlen lenne.

A felperes által hivatkozott kikötés a fogyasztó hátrányára nem fordítja meg a bizonyítási terhet, hanem kizárólag azt határozza meg, hogy a felperesnek milyen tartalmú okirat elkészítése a kötelezettsége.

A kölcsönszerződés VIII/9.pontja tekintetében kiemelte, az semmilyen hátránnyal nem jár a felperes részére, hogy az alperes nyilvántartása az irányadó. E feltétel nem változtatta meg a bizonyítási terhet a felperes hátrányára egyoldalúan, mert a közvetlen végrehajthatóságot nem ezen kikötés alapozza meg, hanem az, hogy a közjegyzői okiratba foglalt tartozáselismerő nyilatkozatban szereplő követelés megfelel a Vht.23/C.§./1/ bekezdésében foglaltaknak.

Az elsőfokú bíróság fellebbezéssel támadott ítéletében a felperes keresetét elutasította és kötelezte a felperest, hogy fizessen meg az alperesnek 12.700 forint perköltséget.

Ítéletének jogi indokolása szerint a perbeli jogvita elbírálásánál a régi Ptk.209.§./1/ bekezdése, illetve a /4/ bekezdésében foglaltak az irányadók.

Álláspontja szerint a szerződési feltétel átláthatósága akkor állapítható meg, ha a feltétel tekintetében adott, hogy a fogyasztó egyértelmű és érthető kritériumok alapján előre láthassa a számára ebből eredő gazdasági következményeket. Kiemelte, hogy a felperes által megjelölt szerződési feltételek érthetőek és világosak. Abból nyilvánvalóan kitűnik, hogy a felperes részére a bank a kölcsönt csak akkor folyósítja, ha közokiratba foglaltan, egyoldalú kötelezettségvállaló nyilatkozatot tesz, melyben rögzítésre kerülnek a kölcsönszerződésből eredő kötelezettségei, továbbá az is, hogy a pénzügyi, a kölcsön és járulékai mindenkori összegének megállapítása során saját üzleti könyveit tekinti irányadónak.

A 18/1999/II.5./Korm. rendelet 1.§./1/ bekezdés b./ és j./pontjai értelmében a fogyasztói szerződésben tisztességtelennek minősül különösen az a szerződési feltétel, amely a bizonyítási terhet a fogyasztó hátrányára változtatja meg, illetve kizárólagosan a fogyasztóval szerződő felet jogosítja fel annak megállapítására, hogy teljesítése szerződésszerű-e.

Álláspontja szerint nem lehet kiterjesztően értelmezni a fenti szabályokat, tehát magából a vitatott szerződési rendelkezés szövegéből kellene kitűnnie, hogy a bizonyítási teher megfordul. A

kifogásolt kikötés pedig kizárólag azt tartalmazza, hogy a felperesnek közjegyzői okiratba foglaltan egyoldalú kötelezettségvállaló nyilatkozatot kell tennie, a közjegyzői okirat bizonyító erejét, illetve azt, hogy a közokirattal szemben a bizonyítás kit terhel a jogszabályok határozzák meg.

Az a kitétel, hogy a kölcsön és járulékaik mindenkori összegének megállapítása szempontjából a bank üzleti könyvei az irányadók, nem jelenti azt, hogy a felek közötti jogvitában a kölcsön összegét esedékességét a felperesnek kellene bizonyítania. Amennyiben az alperes igényét a szerződés kötelezettjével szemben érvényesíteni kívánja, úgy annak összegét a nyilvántartása adatai alapul vételével jelöli meg, de ez a rendelkezés nem írja felül a perekben irányadó Pp.164.§./1/ bekezdésében rögzített bizonyítási kötelezettséget. Így a sérelmezett kikötés a fogyasztó hátrányára a bizonyítási terhet nem változtatja meg.

Hangsúlyozta, hogy a közvetlen végrehajthatóságot nem a kölcsönszerződés ezen pontja alapozza meg, hanem az, hogy a közjegyzői okiratba foglalt tartozáselismerő nyilatkozatban szereplő követelés megfelel a Vht.23/C.§./1/ bekezdésében rögzített feltételeknek.

Az elsőfokú ítélet ellen a felperes fellebbezést nyújtott be, melyben kérte annak megváltoztatását és a keresetének történő helyt adást, az általa állított rendelkezések tisztességtelensége okán a szerződés részleges érvénytelenségének megállapítását. Igényt tartott az első- és a másodfokú perköltségének megfizetésére is.

Fellebbezésének indokolása szerint az általa hivatkozott, a perben támadott szerződéses rendelkezések körében az elsőfokú bíróság téves jogi következtetésre jutott. A kölcsönszerződésben foglalt általa vitatott feltételek (IV.2., VIII.9.) azzal a következménnyel járnak, hogy a közokiratba foglalt tartozáselismerő nyilatkozata alapján adóssá terhel a vele szemben indult eljárásban annak bizonyítása, hogy tartozása nem áll fenn. Ez esetben tehát a bizonyítási kötelezettségre és a teherre vonatkozó Pp.3.§./3/ bekezdése és a Pp.164.§./1/ bekezdésében foglalt általános szabályok nem érvényesülnek.

Ezért a szerződés ezen rendelkezése a 18/1999.Korm. rendelet 1.§./1/ bekezdés j./pontjába ütközik, az tisztességtelen.

A tartozáselismerési nyilatkozat közjegyzői okiratba foglalásának kötelezettsége - mint folyósítási feltétel - tisztességtelensége miatt arra jogot alapítani nem lehet, így az közjegyzői okirat végrehajtás alapjául nem szolgálhat.

A perbeli szerződés VIII/9.pontjában foglalt kikötések pedig szintén a Korm.rendelet 1.§./1/ bekezdés b./ és j./pontjai alapján tisztességtelenek, ezért semmisék. Ezek alapján az alperes egyoldalúan vezetett nyilvántartásai, könyvei szerinti tartozás összegét jogosult az alperes közokiratba foglaltatni, és annak alapján a végrehajtást elrendelni, anélkül, hogy a felperessel egyeztetnie volna a tartozás összegét. Ezért a mindenkori tartozás összegének megállapítására, értelmezésére egyoldalúan az alperest jogosítja fel.

Hangsúlyozta, a kikötés egyoldalúsága a fogyasztóra nézve indokolatlan hátránya abban áll, hogy a felperesi adós arra vállalt feltétlen kötelezettséget: bármely elszámolási vitában, bármely banki kielégítési igény esetén, valamint a bank által kezdeményezett végrehajtási eljárás során feltétlenül elfogadja a banki kimutatást, mint aggálytalan bizonyítékokat.

Hivatkozott a BDT.2011.2002. és a BDT.2015.3420.számon közzétett eseti döntésekre és kérte ezt figyelembe venni.

Az alperes fellebbezési ellenkérelmében az elsőfokú ítélet helybenhagyását és a felperes másodfokú perköltségben történő marasztalását kérte.

Álláspontja szerint a törvényszék ítélete megalapozott és az elsőfokú bíróság indokolási kötelezettségének is eleget tett.

Teljes egészében fenntartotta az elsőfokú eljárásban a kölcsönszerződés IV.2. és VIII/9. pontja tekintetében előadott álláspontját.

Kiemelte, hogy a felperes által hivatkozott döntések eltérő szerződési rendelkezések tekintetében születtek.

Jogi érvelésének alátámasztására hivatkozott a Kúria és a Szegedi Ítélőtábla megjelölt ítéletében foglaltakra és azt kérte figyelembe venni.

A felperes fellebbezése nem alapos.

Az ítéletábra álláspontja szerint az elsőfokú bíróság a kereseti kérelem elbírálásához szükséges bizonyítási eljárást lefolytatta, a rendelkezésre álló adatok okszerű, a Pp.206.§-ában foglaltaknak megfelelő értékelésével helyes tényállást állapított meg. Az abból levont jogi következtetése és érdemi döntése is helytálló. Az ítéletábra teljes egészében osztotta az elsőfokú bíróság megalapozott jogi álláspontját és az ítélet indokolásában foglaltakat. A fellebbezésben felhozott érvekre figyelemmel az alábbiakat emeli ki.

A 18/1989/II.5./Korm.rendelet 1.§./1/ bekezdés b./pontja (kizárólagosan a fogyasztóval szerződő felet jogosítja fel annak megállapítására, hogy teljesítése szerződésszerű-e)

A peres felek 2008.február 1.napján deviza alapú kölcsönszerződést kötöttek, amely szerződési konstrukció esetén különösen bonyolult annak megállapítása, hogy mennyi a tartozás mindenkori összege. Ehhez megfelelő tartalmú nyilvántartás, bonyolult számítások elvégzése szükséges, ami tárgyi eszközök meglétét, apparátus foglalkoztatását feltételezi, szakértelmet igényel, amelyre a pénzügyintézetnek van lehetősége. Ugyanakkor mindez a hitelintézetek jogszabályban előírt kötelezettsége is.

A szerződéskötéskor hatályos Hpt.206.§-a szerint az alperes köteles rendszeresen tájékoztatni a felperest a tartozás alperes által nyilvántartott összegéről, amely ellen a felperes kifogást emelhet, illetve részletes kimutatást kérhet.

Az tényként állapítható meg, hogy az alperes eleget tett a kölcsönszerződésből eredő kötelezettségének, mivel folyósította a kölcsönt. Ezt követően pedig a saját érdekében állt, hogy figyelemmel kíséresse a visszafizetési kötelezettség teljesítését. Ha a pénzügyintézet nem találja szerződésszerűnek az adós teljesítését nem zárható el attól, hogy felszólítsa a teljesítésre és a felszólítás eredménytelensége esetén felmondja a jogviszonyt.

Életszerű és nem jogsértő, ha a pénzügyintézet jogszabályi rendelkezés alapján a tartozás nyilvántartására köteles, a tartozás összegének közlésekor a saját kimutatásait veszi alapul.

A perbeli kölcsönszerződés VIII/9.pontjában foglaltak kizárólag támpontot adnak a tartozás összegének megállapításához de nem biztosítanak kizárólagos jogosultságot. A felperes azonban

nincs elzárva sem a jogviszony fennállása, sem a szerződés felmondását követően attól, hogy az alperes által közölt adatokat vitassa.

Ezért a kölcsönszerződés támadott kikötése nem ütközik a 18/1999/II.5./Korm. rendelet 1.§./1/ bekezdés b./pontjába, nem biztosít kizárólagos jogviszonyt az alperesnek a felperesi tartozás összegének a megállapítására.

A 18/1999/II.5./Korm.rendelet 1.§./1/ bekezdés j./pontja (a bizonyítási teher a fogyasztó hátrányára történő megváltoztatása).

Az ítélet tábla a Korm.rendelet fenti pontjával összefüggésben kiemeli, hogy tisztességtelen az lenne, ha a pénzügyi intézmények ok nélkül hárítaná át a bizonyítási terhet a fogyasztóra, ez azonban a perbeli esetben nem történt meg.

A követelésnek a hitelező általi peres eljárás útján való érvényesítése esetén a pénzügyi intézményt terheli annak bizonyítása, hogy a szerződés milyen tartalommal jött létre, ennek keretében milyen összegű kölcsönt, milyen feltételek mellett folyósított az adósnak, az adós mennyit teljesített, és ennek eredményeképpen mekkora a fennálló tartozása. A pénzügyi intézmény fentiek szerinti tényállításait az általa vezetett nyilvántartás adatai alapján terjesztheti elő. A nyilvántartások vezetésére vonatkozóan a pénzügyi intézménynek jogszabályi kötelezettsége is fennáll.

A fenti tények adós általi vitatása esetén az intézménynek az alapul szolgáló nyilvántartások elszámolási elveit, módszerét, adatait be kell mutatnia és le kell vezetnie.

Amennyiben az adós a pénzügyi intézmény elszámolását nem fogadja el, illetve arra hivatkozik, hogy a banki nyilvántartásban szereplő adatokkal szemben részéről nagyobb összegű teljesítés történt, úgy ezen állításait a Pp.164.§./1/ bekezdésében foglaltaknak megfelelően, azaz a bizonyítás általános szabályainak megfelelően már neki kell igazolnia. A bizonyítás fentiek szerinti menetét a perben támadott 1.4.pontba foglalt rendelkezés tehát nem befolyásolja.

Abban az esetben, ha a közokiratba foglalt egyoldalú kötelezettségvállaló és tartozás elismerő nyilatkozat alapján annak végrehajtási záradékkal való ellátásával megindított végrehajtási eljárás van folyamatban, úgy az adós a Pp.369.§-ában foglalt tényekre hivatkozással végrehajtás megszüntetése, illetve korlátozása iránti pert kezdeményezhet, és ennek során a per alapjául szolgáló tényállításai bizonyítására a Pp.164.§./1/ bekezdése értelmében ugyancsak ő köteles.

A támadott kikötés tehát nem biztosít több jogosultságot a pénzügyi intézménynek és nem ró többletterhet a fogyasztóra annál, mint ami a Pp. okirati bizonyításra irányuló, továbbá a bizonyítási terhet és kötelezettséget meghatározó (Pp.164.§.) rendelkezéseiből, illetve a közjegyzői okirat végrehajtási záradékkal való ellátását, ekként a végrehajtásnak a peres út igénybevétele nélküli elrendelését lehetővé tevő (Vht.21.§. jelenleg 23/C.§-ában és a közjegyzőkről szóló 1991.évi XLI.tv.112.§-ában foglalt) jogszabályi rendelkezésekből egyébként fakad.

Helytállóan hivatkozott tehát az I.r. alperes arra, hogy a kikötés a Ptk.209.§./5/ bekezdés II.fordulata alapján nem minősülhet tisztességtelennek, mivel a fenti jogszabályi előírásoknak megfelelően határozták meg.

A kölcsönszerződés támadott rendelkezése tehát olyan jogszabályi előírásoknak megfelelően került meghatározásra, melyek összhangban vannak a végrehajtás közjegyzői okirat záradékolás útján való elrendelésének lehetőségével, amely jogintézményt az Alkotmánybíróság nem ítélte alkotmányellenesnek, az nem sérti a tisztességes eljáráshoz való jogot (1423/B/2010.AB. határozat,

1245/B/2011.AB. határozat), és amely jogintézmény az Európai Bíróság C-32/14.számú ügyben hozott határozata szerint nem összeegyeztethetetlen a 93/13.EGK irányelv fogyasztóvédelmi követelményeivel.

Mindezen indokok kiemelésével az ítélet tábla az elsőfokú bíróság ítéletét a Pp.253.§./2/ bekezdése alapján helybenhagyta.

A másodfokú eljárásban a felperes pervesztes lett, ezért az ítélet tábla a Pp.78.§./1/ bekezdése alapján őt kötelezte az alperes felmerült bruttó összegű másodfokú perköltségének a megfizetésére.

Győr, 2017.június 15.

Dr.Havasiné dr.Orbán Mária sk.
a tanács elnöke

Dr.Vass Mária sk.
előadó bíró

Dr.Sarmon Hedvig sk.
bíró

A kiadmány hitelül:

kiadó